

1. Forside

CIVILSAMFUNDSPULJEN

STØRRE UDVIKLINGSPROJEKT

eller faseopdelte projekter (budget mellem 500.000 kr. og 5 mio. kr.)

Projekttitel:	Seksuelle rettigheder og reproduktiv sundhed for oprindelige folk i Peru	
Den danske ansøgende organisation:	Axis	
Lokale partnerorganisation(er):	Kallpa	
Land(e):	Peru	Landets BNI per indbygger: \$5.782
Projektstart-dato: 15.07.2015	Projektslut-dato: 15.01.2018	Antal måneder: 30
Kontaktperson for projektet: Navn: Niels Boe Emailadresse: nb@axisngo.dk		
Ansøgt beløb fra Civilsamfundspuljen: 2.758.191 DKK	Forbrug pr. projektår: 1.103.276 DKK (Samlet beløb delt med antal projektår)	
Er der tale om en genansøgning? ☒ ja		
Er der tale om: ☒ C. En indsats, der fra starten er tænkt opdelt i flere projektfaser – denne fase er nummer 1 ud af 4.		
Ønskes svarbrev på (vælg en): ☒ dansk eller		
Resumé Oprindelige folks seksuelle rettigheder og reproduktive sundhed er truede. For at styrke de unges rettigheder, vil projektet udarbejde kontekstualiserede undervisningsmaterialer til seksualundervisning i samarbejde med lokale lærere og unge. For at kunne udvikle undervisningsmaterialet, der skal støtte de unges udvikling af deres rettigheder, kræver det, at vi har det tætteste kendskab til unge fra oprindelige folk-grupper ift. deres SRSR. Derfor iværksættes en undersøgelse om unges seksuelle viden, holdninger og adfærd. Undersøgelsen udføres i Ayacucho og Loreto, der repræsenterer højllandet og junglen. Med undersøgelsen samt involverede institutioners ekspertise og erfaring på området, har vi redskaberne til at udarbejde undervisningsmaterialer. Disse materialer vil, sammen med en aktiv fortalerindsats fra lærere, unge, forældre og involverede institutioner, styrke de unges rettigheder. Dette arbejde vil i sidste ende repræsentere alle unge fra oprindelige folk i hele det peruanske højl- og jungleområde.		

5.04.2015

Dato

Ansvarlig person (underskrift)

København

Sted

Niels Boe, sekretariatsleder

Ansvarlig person og position (blokbogstaver)

A. SAMARBEJDSPARTNERNE

A.1 Den danske organisation

AXIS er en dansk NGO grundlagt i 1995, der arbejder for at forbedre forholdene for børn og unge, kvinder og oprindelige folk i Peru, Bolivia, Sierra Leone og Ghana. AXIS samarbejder med lokale organisationer om projekter ift.: uddannelse, organisationsudvikling, bæredygtig udvikling, økologisk landbrug samt seksualoplysning.

Vision og målsætninger

AXIS arbejder ud fra en vision om at alle mennesker, i og igennem uddannelse, har lige rettigheder til et samfund hvor alle er aktive medborgere med lige mulighed for at deltage i demokratiske, sociale, økonomiske og kulturelle beslutningsprocesser

Uddannelse er et centralt aspekt i AXIS' arbejde, som tager udgangspunkt i at:

- Uddannelse er en rettighed og en forudsætning for bæredygtig demokratisk udvikling på både individuelt og kollektivt plan.
- Uddannelse kan åbne for kendskab til og opnåelse af andre rettigheder.
- Uddannelse er et af de væsentligste midler til udryddelse af fattigdom og undertrykkelse.
- Uddannelsesaktiviteterne skal være baseret på lighed ift.: køn, race, etnicitet, reproduktiv sundhed og religion.

I projekterne fokuserer AXIS derfor på uddannelse, der prioriterer demokratisk dannelse, refleksion og handlekompentence, som bygger på deltagernes egen viden og behov. Målsætningen for organisationen er dermed at fremme aktivt medborgerskab.

Erfaringer

AXIS har erfaringer med rettighedsfremmende projekter. I disse er fokus at udvikle nye, innovative modeller og metoder, der anvendes til fortalervirksomhed på lokalt og/eller nationalt plan.

De faglige indsatsområder består af: interkulturel og tosproglig undervisning, grundskole-undervisning og ungdomslederuddannelse. AXIS har gennem de seneste 6 år haft fokus på seksuel og reproduktiv sundhed og rettigheder (SRSR), med bl.a. projekterne "Pro-Joven" i Bolivia og "Innovative Sexual Education Project" i Ghana. Gennem samarbejde med partnere i Syd fokuserer AXIS på at tilføre partnerskabet værdi ved at styrke partneren administrativt, organisatorisk, fagligt og som aktiv i fortalervirksomhed.

AXIS -teamet i dette projekt er:

- Niels Boe: Projektmedarbejder i AXIS, lærer og sociolog.
- Maria Kjær: Cand. scient i Naturressourcer og Udvikling.
- Marie Beth Lynning: Cand. scient i Folkesundhedsvidenskab.
- Sofie Pedersen: Cand.ling.merc. i Spansk og Amerikanske Studier.
- Bjarne Rasmussen: Hovedforfatter af Ung99 – den største undersøgelse af sin art i Nordeuropa om unges seksuelle viden og adfærd, hovedanalytiker/medarbejder i Pro Joven 1, 2 og 3. Desuden medarbejder i AXIS' Ghana-projekt om SRSR.
- Line Anne Roien: Cand.pæd.pæd., konsulent i Læringsmissionen, videnskabelig assistent på Aarhus Universitet, Institut for Uddannelse og Pædagogik.
- Catherine Watson: Seminarielæktor, lærebogsforfatter, MAA fra University of Sussex.

A.3 Den lokale organisation

Kallpa.

Kallpa er en peruansk NGO grundlagt i 1990. Organisationen arbejder for at forbedre udsatte børn og unges vilkår inden for sundhed, uddannelse og beskæftigelse. Kallpa arbejder i regionerne Lima, Loreto, Cusco, Ayacucho og Apurimac, hvor de har kontorer.

Vision og målsætninger

Kallpa arbejder ud fra en vision om et demokratisk samfund med sund livskvalitet for børn og unge. Dette indebærer at styrke deres sundhed, uddannelse, beskæftigelse, at gøre dem i stand til at udøve deres ret til deltagelse i det peruanske samfund samt styrke deres seksuelle og reproduktive rettigheder.

Kallpa arbejder for en demokratisk udvikling på individuelt og kollektiv plan med fokus på at styrke udsatte gruppers position i samfundet. Her er arbejdet med myndighederne afgørende for gennemførelse af strategier, der fremmer og beskytter menneskerettighederne.

Erfaringer med SRSR og arbejdsmetoder

Kallpa har i 10 år arbejdet med SRSR samt HIV/AIDS og har erfaringer fra arbejde på skoler og pædagogiske institutioner. Her har Kallpa været med til at forbedre undervisningen ved at udvikle undervisningsmaterialer og uddanne sundhedspersonale og unge i HIV/AIDS og SRSR. Kallpa har gennem årene opnået omfangsrig viden omkring unges SRSR og udarbejdet en lang række publikationer inden for ungdomsbeskæftigelse, sundhedsfremmende initiativer og HIV/AIDS.

Kallpa arbejder for at fremme dialogen mellem de forskellige statslige aktører og civilsamfundet, så de i fællesskab kan nå frem til en løsning af centrale problemer for børn og unge. Dette sker bl.a. ved at påvirke lokale og regionale politikere til at overholde vedtagne love og prioritere forbedring af børn og unges kendskab til og udøvelse af egne rettigheder.

Kallpa har udviklet et omfattende erfaringsmateriale om oprindelige folk igennem arbejdet i Apurimac, Loreto, Ayacucho og Cuzco, hvor deres primære fokusområde er landområderne og derigennem oprindelige folk.

Organisations- og ledelsesstruktur

Kallpas bestyrelse:

- Præsident: Alfredo Eliseo Reátegui Herrera
- Vicepræsident: Eutropía Delgado Castro
- Sekretær: Rocío Rubí Roncal Rojas
- Kasserer: Marie Françoise Sprungli
- Talskvinde: María Claudia López de Castilla

I alt er der 51 ansatte i Kallpa. Bestyrelsen mødes tre gange årligt for at godkende organisationens årsplaner og årsregnskaber samt for at diskutere og godkende organisationens strategiske plan og fokusområder.

La Alianza Si Podemos

Kallpa er del af et netværk sammen med 11 andre aktører og institutioner i civilsamfundet kaldet Alianza Si Podemos¹. Alle aktørerne arbejder med SRSR og samles om temaet seksualundervisning (Educación Sexual Integral). Netværket arbejder på at sikre at staten garanterer implementeringen af rettighedsbaseret seksualundervisning af videnskabelig kvalitet.

FORMABIAP

FORMABIAP (Formación de Maestros Bilingües de la Amazonía Peruana) er et uddannelsesprogram oprettet af AIDSESEP (Asociación Interétnica de Desarrollo de la Selva Peruana), som er den nationale paraplyorganisation for de oprindelige folk i Amazonas. FORMABIAP har arbejdet med uddannelsesprojekter de sidste 23 år, og de har et stort lokalkendskab til de oprindelige folk i Amazonas regnskov, herunder deres kultur og sprog. FORMABIAP er AXIS' samarbejdspartner i et igangværende projekt: "Oprindelige folk i Amazonas: Uddannelse på egne betingelser".

---

¹ Udover Kallpa består Alianza Sí Podemos af: Inppares, Salud sin Límites, Apropo, Católicas con Derecho a Decidir, Manuela Ramos, Amnistía Internacional, El Pozo, Flora Tristan, Prosa, Mhol og Red Interquorum.

Tarea

Tarea er en af de mest betydningsfulde peruanske civilsamfundsorganisationer. Tarea arbejder inden for tosproget, interkulturel og demokratisk uddannelse mhp at udvikle uddannelsessystemer under hensyntagen til kulturelle rettigheder. I Ayacucho har Tarea bl.a. flere års erfaring med at støtte unge elevers deltagelse i demokratiske processer og at udøve aktivt medborgerskab. Tarea har et grundigt kendskab og en god kontakt til de unge i Ayacucho-regionen.

Tarea er AXIS' samarbejdspartner i projektet "Elevdemokrati og medborgerskab blandt unge ledere i Ayacucho, Peru" fase 1 og 2.

APPRENDE

APPRENDE (Asociación para la Prevención de Embarazos no Deseados) er en anerkendt boliviansk organisation som arbejder med SRSR. Formålet med APPRENDE's arbejde er at bl.a. at støtte udviklingen af politikker for SRSR, at fremme forebyggende metoder til at reducere spredningen af HIV/Aids/SOI og uønskede graviditeter samt at udvikle, udbrede og fremme initiativer, der forebygger og reducerer seksuel vold.

APPRENDE er AXIS' samarbejdspartner i projekterne "Seksuelle Rettigheder og Reproduktiv sundhed - Pro Joven 1,2 og 3", som omhandler SRSR i Bolivia.

A.4 Samarbejdsrelationen og dens perspektiver

Hvilken type samarbejde har der hidtil været mellem partnerne?

Kallpa og AXIS begyndte foråret 2012 med udveksling af informationer om hver organisations vision, strategi og pædagogiske tilgang. Kallpa deltog i partnerskabskonference i Cuzco juli 2012. Efterfølgende havde Kallpa en række samarbejder med AXIS' øvrige partnere – bl.a. i Loreto i samarbejde med FORMABIAP og Tarea i Ayacucho. Endvidere var der udveksling af forskellige organisations-udviklingsmetoder, i samarbejde med f.eks. CETM i Bolivia. AXIS og Kallpa udviklede i foråret 2013 et etårigt fortalerprojekt²; "Unge seksuelle og reproduktive sundhed og rettigheder i Peru."

Kallpa deltog også i AXIS' partnerskabskonference i Ayacucho i juni 2014. Formuleringen af nærværende ansøgning påbegyndtes i juli 2014 i Lima med deltagelse af Axis og Kallpa.

Hvordan vil det ansøgte projekt udvikle relationen mellem partnerne?

Fortalerprojektet har vist, at samarbejdet mellem AXIS og Kallpa fungerer, og at der er grundlag for et udvidet samarbejde. Kallpas mangeårige arbejde med SRSR i en peruansk kontekst og AXIS' erfaring fra udviklingsarbejde med SRSR i Danmark, Ghana, Sierra Leone og Bolivia medvirker til, at der kan trækkes på flere ressourcer og erfaringer på internationalt niveau. Kallpa opfylder de forudsætninger for projektsamarbejde og partnerprincipper, som AXIS har udviklet.

Ansøgte projekt er det første ud af fire faser, som har en forventet afslutning i år 2021.

Hvad bidrager hver partner med i forhold til det specifikke projekt?

Kallpa bidrager med 11 års erfaring fra arbejdet med SRSR i Peru, udviklede participatoriske undervisningsmetoder, tætte relationer til nationale og regionale netværk og samarbejdspartnere samt gode relationer til myndigheder. Desuden med stor viden og forståelse for de unges holdninger, viden og praksis relateret til SRSR i de to regioner som bl.a. et resultat af det igangværende fortalerprojekt.

Kallpa bidrager med kontorer i projektområderne med kompetent og erfarent personale.

Kallpa deltager er central aktør i nationale netværk.

AXIS bidrager med 20 års erfaring med at udvikle dialogbaserede undervisningsmetoder i udviklingsprojekter, 8 års erfaring med SRSR-projekter i Bolivia, Ghana og Sierra Leone baseret på research, et tæt netværk

---

² Projektets hovedformål er at bringe unges SRSR på dagsordenen og forpligte myndighederne til at implementere gældende lovgivning på området. Selv om der også indgår kapacitetsopbygning og strategiske ydelser i projektet, omtaler vi det i dette dokument som "fortalerprojektet" for at lette læsningen.

af partnere i DK og 4 succesfulde igangværende projekter i Peru, Bolivia, Ghana og Sierra Leone.
I løbet af projektet vil AXIS:

- Støtte udvikling af undersøgelsen af unges viden, holdninger og adfærd ift. SRSR
- Støtte udviklingen af kontekstualiserede dialogbaserede undervisningsforløb
- Støtte kontekstualiseringen af undersøgelsen og undervisningsforløbene – her især med fokus på rettigheder
- Støtte metodeudvikling ift. unges deltagelse i demokratiske processer - fortalrararbejde
- Støtte udvikling af fortalervirksomhed
- Støtte monitorering via Most Significant Change
- Støtter med praktikanter deltagelse i projektet.

Projektet får herudover støtte fra andre AXIS' samarbejdspartnere (FORMABIAP, Tarea og APPRENDE), der hver især bidrager med viden på relevante områder. Både FORMABIAP og Tarea bidrager med lokalkendskab og viden om arbejdet med oprindelige folk i de to regioner projektet vil arbejde i. APPRENDE bidrager med viden om SRSR fra et beslægtet projekt i Bolivia.

B. PROJEKTANALYSE

B.1 Hvordan er projektet blevet forberedt?

I det igangværende fortaliprojekt, der har haft fokus på såvel unge fra by som land (altovervejende oprindelige folks unge), har vi erfaret, at de unge i høj grad mangler viden om SRSR, i særlig grad er truede med hensyn til uønskede graviditeter, seksuelt overførte sygdomme og overgreb.

Gennem projektets workshops omhandlende SRSR har vi erfaret, at de unge suger til sig af viden om deres seksuelle sundhed og rettigheder, og at de ønsker at vide mere. En projektrapport, som samler resultaterne af fortaliprojektets workshops med de unge, forældre og lærere viser, at den seksualundervisning, de unge modtager, i høj grad er præget af uvidenhed, fordomme og tabu. Flere af de unge har udtalt bekymring om, at lærerne undviger spørgsmål om seksualitet og seksuelle rettigheder, og at det derfor er svært at skaffe den viden, der skal til for fx at undgå uønsket graviditet eller sti.

Unge, lærere og forældre i projektet fremhæver, at lærere generelt mangler metoder til at undervise og kommunikere i temaet SRSR med respekt, tillid og forståelse. Mange forældre mener tillige, at det udelukkende er lærernes opgave at undervise de unge i SRSR og at det ofte er svært for dem at diskutere SRSR-temaer med deres børn.

Fortaliprojektet viser med al tydelighed nødvendigheden af en større indsats, der specifikt adresserer unges manglende viden om egne seksuelle og reproduktive rettigheder og sundhed samt lærernes manglende redskaber til at kunne gennemføre en kontekstualiseret undervisning.

AXIS' projekt i Bolivia "Pro Joven 1, 2 og 3" er inddraget som baggrund for projektet. Pro Joven -projektet har arbejdet med SRSR og har udviklet pædagogiske instrumenter for lærere. Til partnerskabskonferencen i juni 2014 mødte repræsentanter fra Kallpa to repræsentanter fra APPRENDE, som fortalte om projektet i Bolivia. Der er indgået en aftale mellem Kallpa og APPRENDE om at samarbejde om det nærværende projekt, hvor APPRENDE vil bidrage med rådgivning.

Kallpas samarbejde med FORMABIAP i Loreto og Tarea i Ayacucho under fortaliprojektet har fungeret godt. De ser alle gode muligheder for at udvide samarbejdet i det kommende projekt. Det vil være en stor fordel for Kallpa at projektet vil kunne få adgang til områder med overvejende indbyggere fra oprindelige folk-landområderne gennem et tæt samarbejde med FORMABIAP og Tarea. Denne adgang er essentiel for bl.a. at sikre repræsentativiteten i den undersøgelse, som skal foretages i den første del af projektet.

I evalueringen af fortalerprojektet blev der lagt vægt på at spørge de medvirkende unge om deres rolle i projektet, hvad de selv havde fået ud af at være med, samt hvorvidt de ønskede at fortsætte fortalerarbejdet i samarbejde med Kallpa. Der var bred enighed blandt de unge om, at de ser Kallpa som en organisation, som arbejder i øjenhøjde med de unge og varetager deres interesser. De er interesserede i at fortsætte samarbejdet med Kallpa og styrke fortalerarbejdet.

Et vigtigt element i dette projekt bliver derfor at fortsætte fortalerarbejdet, som blev igangsat under det første projekt med baggrund i en gruppe motiverede og forberedte unge fremover kaldt for *voceros*. Sammen med de unge *voceros* vil lærere, elever og forældre fortsat være organiserede fortalergrupper.

De regionale og lokale myndigheder har deltaget i det igangværende projekt og er allerede bekendt med, og bakker op om AXIS og Kallpas planer om nyt projektsamarbejde.

Kallpa har gennem fortalerprojektet styrket samarbejdet med cso'er om emnet SRSR igennem platformen Alianza Si Podemos.

Fortalerprojektet har nået sine mål:

- Der er underskrevet aftaler med myndigheder ift. styrkelse af unges SRSR, hvilket styrker bæredygtigheden af ansøgte projekt.
- Der er fastlagt aktiviteter i de regionale budgettet til SRSR-aktiviteter.
- Der er etableret kommunale/regionale komiteer (inkl. minimum 1 myndighedsperson) til at støtte arbejdet med SRSR.

Der er desuden opnået god støtte fra såvel elever- forældre- som lærergrupper. Denne støtte viser at de senere beskrevne risici er blevet taklet i partnerskabsprojektet.

SRSR opleves af elever, forældre og lærere såvel som af myndigheder som en vigtig indsats, men som er vanskelig at udvikle pga. manglende viden og metoder.

B.2 Hvilken sammenhæng indgår projektet i?

Peru er opdelt i 25 regioner og én provins Lima, hvor landets hovedstad ligger. I hver region vælges en regional administration og en lokal regering svarende til hvert distrikt i regionen.

Peru er delt i tre geografiske zoner: kysten, højlandet og junglen.

På trods af at Peru som nation oplever økonomisk fremgang og er klassificeret som et mellemindkomstland, lever 23,7 % af befolkningen i fattigdom, og 5,5 % i ekstrem fattigdom. Fattigdommen er dog mest udtalt i de landlige områder, hvor ca. 50,8 % af befolkningen lever i fattigdom og 19 % i ekstrem fattigdom. Landets mange ressourcer er tillige meget ulige fordelt og Peru har en GINI koefficient på 48,1 (2010).

De unges virkelighed i højlandet og i junglen

Projektet vil foregå i Ayacucho (højland) og Loreto (jungle).

Højlandet

Den indianske befolkning, der primært består af sproggrupperne Aymara og Quechua, er overvejende bosiddende i højlandets landlige områder.

Projektet gennemføres i distrikter Ayacucho, Jesus Nazareno, San Juan Bautista, Carmen Aleto og Socos. Med valg af disse områder har vi sikret en kulturel, sproglig og social repræsentativitet af oprindelige folkegrupper.

Ayacucho er en af de fattigste regioner i landet og her lever 68,3 % af befolkningen i fattigdom. Fattigdommen er størst i de landlige områder, hvor 9 ud af 10 husstande klassificeres som fattige. I Ayacucho by er mere end halvdelen af husstandene fattige.

Fra 1980 til 2000 led Peru under en voldelig politisk konflikt. Militæret kæmpede mod Lysende Sti. Lysende Sti kæmpede for landreformer og større sociale og økonomiske rettigheder på baggrund af en totalitær og brutal maoistisk ideologi, som udøvede terror mod civile. Konflikten kostede mere end 69.000 liv, og om-

kring 1 million blev tvunget væk fra deres hjem.

Lysende Sti havde sit udspring i Ayacucho, og konflikten var skyld i en stor migration fra landområderne i regionen Ayacucho til byen Ayacucho. Konflikten har sat sine dybe spor og har efterladt sociale og politiske organisationer i regionen svækkede.

De unge i Ayacucho region er ofte nødt til at arbejde for at bidrage til husholdningen og mange forlader deres eventuelle studier pga. arbejdet. Forældre er ofte analfabeter. På landet er sproget primært quechua og i byen taler mange forældre quechua, mens de unge i stadig større omfang foretrækker spansk.

Religion spiller en stor rolle i regionen. Specielt unge i Ayacucho præges af den katolske kirkes konservative værdier, og derigennem er seksualitet traditionelt et tabubelagt tema.

Junglen

Befolkningen i junglen er en etnisk blanding, der taler flere forskellige sprog. I alt tales der i Peru 72 forskellige sprog.

I regionen Loreto bor 705 af de 1.788 forskellige grupper af Perus oprindelige folk. En analyse, projektet har lavet i samarbejde med FORMABIAP, har afklaret, at vi, for at få en repræsentativt udsnit af unge junglefolk, kan arbejde i Tikuna og Kukama-landsbyerne San Jorge, Bagazan og San Ramon. Derudover vil projektet også involvere oprindelige folks unge – tilflyttet til Iquitos by.

Loreto er en isoleret region omringet af floder. Regionens unge har, som mange unge, et ønske om at forbedre deres levevilkår. I områderne udenfor Iquitos by er uddannelsessystemet af meget ringe kvalitet. Livsvilkårene er generelt vanskelige. Mange unge søger derfor mod byen, men med meget ringe eller helt uden økonomisk støtte fra familierne.

I Iquitos arbejder unge mænd ofte i den uformelle sektor som mototaxi-chauffører eller hjælpere i en butik. Unge kvinder får børn meget tidligt. Disse kvinder diskrimineres i samfundet og modtager ingen form for støtte. Andre unge kvinder migrerer til Lima, hvis de har et familiemedlem der, som kan hjælpe dem. Der arbejder de i hjemmet eller fx i supermarkeder.

Mange kommer fra hjem, hvor forældrene er analfabeter. Familierne er præget af at være store og bedste-forældre, forældre, børn og børnebørn bor under samme tag.

Unge SRSR i tal

47 % af peruanske unge haft deres seksuelle debut før de fylder 14 år. I den fattigste femtedel af befolkningen har 30 % af kvinderne i aldersgruppen 15-19 år fået mindst ét barn. Kun halvdelen af de adspurgte elever i skolerne brugte prævention ved sidste samleje.

Det skønnes, at der årligt foretages ca. 371.000 illegale aborter. Det svarer til én abort for hvert barn, der bliver født. Peru har den næsthøjeste mødredødelighed i Sydamerika, og en fjerdedel af disse dødsfald tilskrives usikre aborter.

Fra 1983 til juni 2012 er der rapporteret 29.197 tilfælde af Aids og 47.186 tilfælde af HIV, og den hårdest ramte befolkningsgruppe er de unge. 41 % af de Aids-ramte er mellem 25 og 34 år. 12 % af de rapporterede Aids-tilfælde er blandt teenagere og unge mellem 15 og 24 år.

Hver femte ung har været udsat for seksuelt misbrug, enten i hjemmet eller i skolen. 38 % af kvinder i Peru har været udsat for fysisk og seksuel vold i parforholdet. 75 % af de rapporterede ofre for seksuelle overgreb er under 18 år.

Fattige er særligt udsat for ovenstående problemer. Det samme er de oprindelige folk, der er overrepræsenteret blandt både fattige og udsatte grupper.

Forskelle i SRSR mellem de to områder

Den viden, der er tilgængelig om unges SRSR i Peru, begrænser sig generelt til landsdækkende tal og statistikker. Information om de unges viden, holdninger og adfærd når det kommer til SRSR er meget begræn-

set. Her er viden om oprindelige folks SRSR særligt mangelfuld.

Fra fortalerprojektet har vi endnu kun en overfladisk viden om disse unges forhold til SRSR. Der blev ikke lavet en systematisk dataindsamling under fortalerprojektet, og vi mangler derfor essentiel viden om de unges virkelighed og SRSR i Ayacucho og Loreto.

Men helt åbenlyst er forholdene i landlige områder med flertal af oprindelige folk alarmerende.

SRSR i lovgivningen og på den politiske dagsorden

Peru har, bl.a. gennem sit engagement i FN, forpligtet sig til at arbejde for at sikre seksuel og reproduktiv sundhed og rettigheder for befolkningen.

Således har Peru også ratificeret ILO's "Convention 169 on Indigenous and Tribal People" og stemt for FN's "Declaration of Indigenous People".

I den peruanske lovgivning nævnes SRSR i 'Loven om lige muligheder for kvinder og mænd' af 2007 hvor igennem lokale og regionale regeringer forpligtes til at vedtage politikker, planer og programmer til at sikre retten til sundhed "med særlig vægt på seksuelle og reproduktive rettigheder, forebyggelse af teenagegraviditeter, og især retten til sikkert moderskab."

I Peru er abort ulovlig og anses som en strafbar forbrydelse. Kun "terapeutisk abort" er tilladt.

Af "Ley de Política Nacional de Población" fremgår det, at staten er forpligtet til at udvikle programmer for seksualundervisning. Det er specifikt indikeret, at der på alle niveauer af uddannelse **skal** undervises i seksuel orientering og familieplanlægning.

På trods af dette viser undersøgelser, samt erfaringer fra fortalerprojektet, at ca. halvdelen af Perus lærere ikke har kendskab til SRSR, samt at de generelt ikke har værktøjer til at udføre seksualundervisning.

Med en befolkning, hvor mere end 80 % er romersk katolske, spiller den katolske kirke en betydningsfuld rolle i det peruanske samfund. Kirken og konservative katolske ledere har i de seneste årtier argumenteret for, at moderne præventionsmidler opfordrer til promiskuøs adfærd og ødelagte familieværdier. Denne holdning findes stadig i nuværende politiske debatter fremlagt af konservative ledere. Specielt modstanden mod abort og homoseksualitet er nogle af kirkens mærkesager.

I forbindelse med fortalerprojektet har der dog ingen modstand været fra kirkelige kredse.

Der har siden april 2014 kørt en national kampagne for retten til abort: "Déjala Decidir". Kampagnen administreres af CSO'er og målet er at lovliggøre abort, hvis graviditeten er et resultat af et seksuelt overgreb.

Tillige gennemførtes en stor demonstration for indførelsen af registreret partnerskab mellem to partnere af samme køn, hvor mere end 30.000 demonstranter var samlet i Lima.

Der ses altså i disse år en lang række bevægelser hen imod større fokus på seksuelle rettigheder i både det politiske system og i civilsamfundet. Denne tendens udgør et godt grundlag for at gå endnu længere i arbejdet med at styrke de unges SRSR.

Resultater af fortalerprojektet

Den eksterne evaluering af fortalerprojektet viser, at de lokale myndigheder i projektområderne ønsker at bringe unges SRSR på dagsordenen. Autoriteterne i Ayacucho og Loreto har underskrevet en aftale om at ville samarbejde med Kallpa.³

B.3 Problemanalyse

Peru oplever talrige problemer relateret til unges SRSR. Problemerne er især udbredt i den fattigste del af befolkningen, som i høj grad udgøres af oprindelige folk.

Der er mange af de problemer unge i Peru oplever generelt, som er særligt dominerende hos oprindelige folk.

Særligt udpræget blandt oprindelige folk, er at kendskabet til de grundlæggende seksuelle rettigheder er

---

³ Se bilag 6 og 7

ikke eksisterende.

Teenagegraviditeter ses især blandt de fattigste unge. I den fattigste femtedel af befolkningen ses 30 % teenagegraviditeter mod 5 % i den rigeste femtedel. Tidlige graviditeter har bl.a. konsekvenser for uddannelsesniveaut. Halvdelen af de gravide teenagere og teenagemødrene har ikke gået i skole eller færdiggjort 6. klassetrin. Uønsket graviditet er den primære årsag til, at de unge kvinder forlader skolen og sjældent vender tilbage for at færdiggøre et uddannelsesforløb. Det fastholder dem dermed i en negativ spiral, hvor de ikke får mulighed for at komme ud af fattigdom.

Officielle statistikker viser, at mellem 10 og 20 % af de elever, som stopper et skoleforløb før tid, gør det pga. uønsket graviditet. På grund af restriktionerne på abortområdet foretages mange livsfarlige illegale aborter. 8,4 % af pigerne og 7,3 % af drengene i alderen 13 – 19 stopper et skoleforløb før tid.

Desuden stopper 8,6 % af elever, som taler oprindeligt sprog, i skolen pga. sprogproblemer. 35 % af quechuatalende elever repeterer et skoleår.

I junglen er det mellem 40 % og 46 % der repeterer klassetrin.

HIV og Aids er et voksende problem i Peru. Manglende rådgivning og utilstrækkelig information betyder, at sygdommen spredes og i sidste ende udgør en trussel mod den sociale og økonomiske udvikling i landet⁴. Teenagere og unge med andre seksuelle orienteringer eller kønsidentiteter end den heteroseksuelle, bliver diskrimineret, mishandlet og risikerer i værste fald at blive dræbt. Mellem januar 2013 og marts 2014 er der registreret 17 drab på homoseksuelle. Intolerancen over for homoseksualitet er baseret på fordomme og manglende viden.

Desuden er unge en ekstra udsat gruppe når det kommer til seksuelle overgreb og vold. Konsekvenserne heraf viser sig eksempelvis i form af indlæringsbesvær, misbrug, depression, selvmord og voldelig adfærd. Overgrebene går især ud over unge kvinder. 72 % af piger/kvinder har været voldtaget af en partner.

Fortalerprojektet har dokumenteret at sex og seksualitet dels er et vanskeligt emne dels er tabuiseret. Dette gør, at forældre, lærere og andre voksne ofte ikke taler med de unge om seksualitet, eller taler om det på en uhensigtsmæssig måde, som forstærker tabuet og uvidenhed. Det betyder, at unges SRSR ikke er et emne, der prioriteres højt blandt myndighederne, trods den lovgivningsmæssige forpligtelse.

Undervisning i SRSR er ikke en prioritet blandt nationale og lokale myndigheder, og myndighederne mangler faglige redskaber til og viden om, hvordan de skal implementere eksisterende regler og retningslinjer. Lærerne er ikke i stand til at varetage undervisningen, da de dels mangler viden om emnet dels de nødvendige undervisningsmetoder. Den seksualundervisning, som måtte finde sted, tager ofte udgangspunkt i faget biologi, hvori der forklares om de hormonelle og fysiske forandringer, som kroppen gennemlever i puberteten. Seksualundervisningen omfatter ikke psykologiske, følelsesmæssige, sociale, køns- og retighedsbaserede aspekter.

De unge, som deltog i fortalerprojektet, gav et billede af de forskellige forhold de lever under.

De unge i Ayacucho vokser op i et samfund, der er stærkt præget af den katolske religion. Deres forældre er ofte quechuatalende og prægede af at have oplevet landets voldelige konflikt på nært hold. Mange er flygtninge fra landområder, som har måttet omstille sig til livet i byen.

De unge i Loreto vokser op hos indianske forældre i et isoleret samfund, hvor fremtidsudsigterne og muligheden for at komme ud af fattigdommen er begrænsede.

Undersøgelser fra Bolivia (Pro Joven), Ghana (ISEP) og Danmark (Ung 99) viser, at forskellige kulturer og sociale betingelser i de forskellige geografiske områder, afspejler sig i forskelle i de unges seksuelle adfærd og forståelse. Dette antages også at være tilfældet i Peru.

---

⁴ Selv om spredningen af HIV/AIDS i Peru langt fra har nået samme katastrofale højder som fx visse steder i Afrika, er det stadig et stigende problem, og dermed noget som kræver ekstra fokus inden det eskalerer.

I fortalernet har vi set indikationer på, at der er forskel på de unges omstændigheder og adfærd når det kommer til SRSR. I Ayacucho fremhæver de unge, at mange piger bliver gravide allerede i 13-14 års alderen, og derfor må forlade skolen. Desuden taler de unge om store problemer med seksuelle overgreb inden for familien. I Loreto oplever de unge, at mange piger bliver tidligt gravide og at disse piger udstødes af samfundet. Den her omtalte viden er ikke fuldt beskrevet i nationale undersøgelser.

Ligeledes er der ikke differentierede studier der dokumenterer de åbenlyse forskelle, der eksisterer mellem oprindelige folk og de unge, der "forlader" deres oprindelige identitet som unge fra oprindelige folk. Derfor eksisterer der heller ikke de helt essentielle kontekstualiserede materiale, der kan støtte disse unge på basis af eget udgangspunkt.

For at kunne opfylde projektets mål mangler der en mere systematisk, kontekstbaseret viden om unges viden, holdninger og adfærd. Det er denne viden, der skal til for at kunne informere regionale og lokale myndigheder om problemernes omfang og art når det kommer til unges SRSR i de to områder, og dermed understøtte fortalernet, og udvikle kontekst- og sprogspecifikt undervisningsmateriale til skolerne, som er tilpasset de lokale forhold.

B.4 Interessentanalyse⁵

Interessenter	Rolle i projektet	Interesse/motivation	Mostand/frygt	Styrker	Svagheder
1. Universitets-studerende - interviewere	Deltager i udførelsen af undersøgelsen som interviewere	Personlige interesser og interesse for at tilegne sig nye kompetencer		Kreativitet og energi der kan gøre responsraten større	Har mange andre opgaver i forbindelse med studier og arbejde
2. Unge der indgår i undersøgelsen	Er den endelige målgruppe. Bliver interviewet	Er generelt interesserede i SRSR temaer og at de derfor er villige til at svare på undersøgelsen	Emnet er tabubelagt og svært at takle	De har en generel interesse	
3. Voceros.	Fortalernetgruppe. Deltager i det løbende fortalernetarbejde	Har udvist interesse for at styrke deres rettigheder		Erfaring med fortalernetarbejde og organisering	Manglende tid
4. Forældre	Fortalernetgruppe. Deltager i løbende fortalernetarbejde	Styrke kommunikationen med deres børn	Emnet er tabubelagt og svært at håndtere	Har daglig direkte kontakt med børn	
5. Lærere	Fortalernetgruppe. Deltager i kapacitetsopbyggen- de workshops, yder fagteknisk assistance og	At få innovative metoder og undervisningsmateriale til at arbejde med SRSR i skolen	De har andet arbejde de skal udføre når de har	Kender og udvikler pensum i klasseværelset	Begrænset kendskab til undervisningsmetoder i SRSR

	afprøver undervisningsmateriale		haft en dags undervisning		
6. FORMABIAP og TAREA - Peru	Bidrage med lokal viden ifm undersøgelse, udvælgelse af deltagere, og udvikling af pæd. materiale.	Styrke SRSR blandt de unge. Styrke samarbejdet med Kallpa		Stor viden om læring hos tosprogede Solidt regionalt kendskab	Har travlt med egne projekter
7. APPRENDE i Bolivia	Sparringspartner for Kallpa ifm. Undersøgelse og pæd. materiale.	Styrke SRSR blandt i unge i sydamerikansk kontekst		Har udført et projekt af samme slags i Bolivia	Deres udførte projekt fandt sted i en boliviansk kontekst
8. Teknikere fra de lokale uddannelsesmyndigheder	Deltager i udviklingen af undervisningsmateriale udarbejdet ud fra undersøgelsens resultater	Opnår viden om unges viden, holdninger og adfærd ift. SRSR	Har mange andre arbejdsopgaver	Kender undervisningssystemet og kan praktisere implementeringen af det nye materiale	Tid
9. Lokale undervisningsmyndigheder	Deltager i informationsmøder og anerkender undersøgelsesresultater. Reviderer undervisningsmateriale	Opfylder dele af den nationale SRSR-lovgivning på distriktsniveau	Kan have bekymring for at debattere emnet pga. tabuer og politiske holdninger	Godkender deltagelsen og kapacitetsopbygningen af lærerne i projektet	
10. Regionale undervisningsmyndigheder	Deltager i informationsmøder og i udarbejdelsen af undersøgelsesdesign. Reviderer og godkender undervisningsmaterialer	Opfylder dele af den nationale SRSR-lovgivning på regionsniveau	Kan have en vis bekymring for at debattere emnet på grund af tabuer og politiske holdninger	Teknisk/politisk autoritet for de lokale uddannelsesmyndigheder	Begrænset tid til samarbejde

C. PROJEKTBEKRIVELSE

C.1 Målgruppe og deltagere

Peru er et multietnisk land. 72 forskellige etniske grupper som igen er opdelt i 16 forskellige sprogområder og i alt udgøres 45 % af Perus befolkning af oprindelige folk.

De officielle kriterier for om en person er "oprindelig folk" bygger på en selv vurdering.

De 3 elementer, som helt eller delvist skal være til stede er:

- at personen taler et oprindeligt sprog
- at personen/familien besidder landområde, som er anerkendt af staten
- at vedkommende selv vurderer at vedkommende har en oprindelig folk-identitet.

Det er åbenbart, at en sådan selv vurdering har sine meget store begrænsninger.

I alt er der i højland og jungle 8,4 mio. studerende/unge af oprindelig folk-oprindelse.

Vi taler således om en kæmpe befolkningsgruppe, med egne karakteristika, egen kultur og egne traditioner.

- I regionen Ayacucho udgør oprindelige folk 59,3 % (362.985) af den samlede befolkning
- I regionen Loreto udgør oprindelige folk 38,8 % (346.217) af den samlede befolkning

Projektet vil udelukkende have fokus på unge fra den del af Ayacucho og Loreto, som udgøres af oprindelige folk, dvs. personer, der anerkender sig selv som tilhørende oprindeligt folk og som har andet hovedsprog end spansk.

Projektets primære målgrupper består af:

- 1000 unge (50% piger og 50% drenge) der deltager i undersøgelsen. (600 oprindelige folk/unge fra landet/byen og 400 ikke oprindelige folk/unge fra byen. De unge fra byen er inddraget for at kunne tydeliggøre den kontekstuelle sammenhæng med problemerne, og dermed øge muligheder for en målrettet fortalerindsats.
- 800 unge (alle oprindelige folk), som deltager i afprøvning og udvikling af undervisningsforløb (50 % mænd og 50 % kvinder).⁶ Udvikling af undervisningsforløb vil udelukkende målrettes oprindelige folk.
- 30 lærere, der udvikler undervisningsmateriale og deltager i fortalerarbejdet (50 % mænd og 50 % kvinder). (Alle taler de sprog som eleverne har som deres primære). (I Loreto vil lærergruppen dels bestå af lærere, der allerede er i arbejde og unge fra læreruniversitet Suvarococha – administreret af FORMABIAP).
- 30 skoleledere på de skoler, hvor materialet afprøves.
- 20 studerende (50 % drenge og 50 % piger) fra universiteter i de to områder, som skal stå for at indsamle data til undersøgelsen af unges viden, holdninger og adfærd ift. SRSR. (Taler de sprog som målgrupper har).
- 20 unge fortalere (*voceros*), der deltager i fortalerarbejdet og overfører viden fra tidligere AXIS projekt. (Alle er oprindelige folk).
- 20 forældre fra fortalerprojektet, som deltager i det løbende fortalerarbejde. (Alle er oprindelige folk).
- 8 lokale teknikere inden for undervisning (UGEL – lokal repræsentation for undervisningsministeriet).
- 8 regionale teknikere indenfor undervisning (DRE – regional repræsentation for undervisningsministeriet).
- 45 ansatte inkl. bestyrelsen i Kallpa.

Sekundær målgruppe

Forældre og lærere på de involverede skoler. I alt ca. 100 lærere og 2000 forældre.

- Regionale uddannelsesmyndigheder
  - o 2 repræsentanter for rådet for menneskelig udvikling med underansvar for uddannelse, kultur og fritid (Regionen Ayacucho)

---

⁶ I Ayacucho vil de unge overvejende være af quechua-indiansk oprindelse. I Loreto vil de unge komme fra mange forskellige oprindelige folkeslag.

- 2 repræsentanter for rådet for social udvikling med underansvar for menneskelig udvikling (region Loreto)
- Lokale uddannelsesmyndigheder
  - 2 repræsentanter for rådet for uddannelse, kultur, sport og fritid på provins niveau (regionen Loreto)
  - 2 repræsentanter for rådet for menneskelig udvikling på provins niveau (regionen Ayacucho)

Derudover vil projektet videregive informationer fra projektet til de relevante instanser der arbejder med unges SRSR i Peru, så som regionale sundhedsarbejdere/sygeplejersker, regionale sundhedsmyndigheder samt psykologer, der arbejder på de lokale ungecentre.

Partners relation til målgrupperne

Kallpa har igennem en årrække arbejdet i de 2 områder og har udviklet et tæt samarbejde med lokale myndigheder, forældre-, unge- og lærergrupper. FORMABIAP og Tarea vil støtte Kallpa i analyse og kontekstualisering af undersøgelse og materialeudvikling.

Projektets indsatsområder:

I projektets opstart kortlægges de specifikke områder, som undersøgelsen skal udføres i for at få et repræsentativt resultat. Der tages udgangspunkt i de områder, som Kallpa tidligere har arbejdet i.

I Ayacucho: Ayacucho, Jesus Nazareno, San Juan Bautista, Carmen Aleto og Socos, og

I Loreto: provinserne Maynas og distriktet Iquitos.

C.2 Projektets målsætninger og succeskriterier (indikatorer)

Udviklingsmål

Den seksuelle og reproduktive sundhed er styrket for unge fra oprindelige folk grupper i højjland og jungle i Peru.

Projekt mål

Projekt mål 1

D. 1. januar 2018 er resultaterne af en undersøgelse af unges viden, holdninger og adfærd ift. SRSR i Ayacucho og Loreto anerkendt af regionale og lokale myndigheder som egnet som basis for seksualundervisningsmateriale til skoler.

Indikator 1.1

Beslutningstagere i regionale undervisningsministerier i Ayacucho og Loreto anbefaler de lokale undervisningsmyndigheder at inkorporere undersøgelsens resultater i arbejdet på skolerne.

Verifikation: Anbefalingen fremgår af mødedokumenter fra undervisningsministeriets regionale kontorer.

Projekt mål 2

D. 1. januar 2018 har lokale og regionale undervisningsmyndigheder indarbejdet kontekstualiserede undervisningsmaterialer til seksualundervisning i planlægningen af skoleåret 2018.

Indikator 2.1

Undervisningsmaterialet fremgår af undervisningsplanerne i de to områder.

Verifikation: Undervisningsplaner i de to områder

C.3 Resultater (outputs) og projektaktiviteter

RESULTATER	AKTIVITETER
1.1 En undersøgelse af unges viden, holdninger og adfærd ift. SRSR er designet og fremlagt for regionale og lokale uddannelsesspecialister.	<p>INDLEDENDE FORTALERAKTIVITETER</p> <p>1.1.1 6 møder med regionale autoriteter (DRE)(3 i Ayacucho og 3 i Loreto) og lokale (UGEL) for at introducere projektet.</p> <p>1.1.2 1 møde med FORMABIAP for at introducere projektet og for at aftale deres videre deltagelse.</p> <p>1.1.3 1 møde med Tarea for at introducere projektet og for at aftale deres videre deltagelse.</p> <p>AKTIVITETER I FORHOLD TIL UNDERSØGELSENS DESIGN</p> <p>1.1.4 Møder med lokale undersøgelseskonsulenter (statistikere og antropolog) for at introducere projektet og planlægge arbejdet med design af undersøgelsen.</p> <p>1.1.5 Møder med FORMABIAP for at informere om projektet og diskutere undersøgelsens design ud fra et interkulturelt perspektiv.</p> <p>1.1.6 1 møde med Tarea for at informere om projektet og diskutere undersøgelsens design ud fra et interkulturelt perspektiv.</p> <p>1.1.7 2 møder med APPRENDE for at diskutere undersøgelsens design og udveksle erfaringer.</p> <p>1.1.8 1 kursus med en undersøgelseskonsulent fra AXIS.</p> <p>1.1.9 5 møder med undersøgelsesgruppen (Kallpa, AXIS, specialister fra APPRENDE samt statistikere og antropolog) for at udføre første udkast til design af undersøgelsen.</p> <p>1.1.10 6 møder (3 møder i hvert område) med regionale og lokale specialister (DRE og UGEL) for at videreudvikle design af undersøgelsen: udførelsen, analyse og udfærdigelse af den endelige rapport.</p> <p>1.1.11 De unge fortalere i de to områder validerer (gennemlæser og kommenterer) spørgeskemaet ift. den sproglige og kulturelle forståelse af spørgsmålene.</p> <p>1.1.12 Et pilotstudie mhp. at justere og færdiggøre designet.</p> <p>FORTALERARBEJDE</p> <p>1.1.13 Voceros og Kallpa præsenterer den endelige version af undersøgelsesdesignet for regionale og lokale autoriteter i Loreto og Ayacucho (4 præsentationer – 2 i hvert område).</p>
1.2 Undersøgelsesgruppen har udført undersøgelsen og udarbejdet endelig rapport.	<p>UDFØRELSE AF UNDERSØGELSEN – assisteret af frivillige fra AXIS</p> <p>1.2.1 Universiteter og læreinstitutioner planlægger indsamling af data og underskriver samarbejdsaftaler med de studerende der deltager i udførelsen af undersøgelsen (8 møder, 4 i hvert område).</p> <p>1.2.2 Udvælgelse af to grupper med hver 10 studerende der udfører dataindsamlingen i hvert område (3 i Ayacucho og 3 i Loreto).</p> <p>1.2.3 De 20 studerende, der skal udføre dataindsamlingen, modtager hver 8 timers undervisning i SRSR og dataindsamlingsmetoder.</p> <p>1.2.4 Indsamling af 1000 af spørgeskemabesvarelser indenfor målgruppen (unge mellem 13-25 år), 500 i hvert område.</p> <p>ANALYSE AF UNDERSØGELSENS RESULTATER</p> <p>1.2.5 Indtastning af spørgeskemabesvarelser.</p>

	<p>1.2.6 Analyse og fortolkning af data udføres af en lokal statistiker.</p> <p>1.2.7 Møder med statistiker/antropolog og FORMABIAP for at analysere resultaterne fra Loreto.</p> <p>1.2.8 Møder med statistiker/antropolog og Tarea for at analysere resultaterne fra Ayacucho.</p> <p>UDARBEJDELSE AF RAPPORTER</p> <p>1.2.9 Udarbejdelse af 2 undersøgelsesrapporter – en fra hvert område.</p> <p>1.2.10 Udskrivning af rapporten på spansk (et dokument der indeholder samlede sammenlignelige resultater for de to områder).</p> <p>1.2.11 Udarbejdelse af 2 læsevenlige rapporter der opsummerer de vigtigste resultater af undersøgelsen i relation til hvert område. (spansk/quechua og spansk/Tikuna-Kukama)</p> <p>1.2.12 Print af den læsevenlige rapport (Ayacucho: 1 udgave på spansk og 1 på quechua. Loreto: 1 udgave på spansk og 1 på lokalt sprog.</p>
<p>1.3 Planlagt fortalervirksomhed er gennemført over for regionale og lokale specialister fra undervisningsministeriet i de tre områder.</p>	<p>1.3.1. Undervisning af forældre i Loreto for at øge kendskabet til SRSR</p> <p>1.3.2. Undervisning af lærere i Loreto for at øge kendskabet til SRSR.</p> <p>1.3.3. Undervisning af unge i Loreto for at øge kendskabet til SRSR samt fortalrararbejde.</p> <p>1.3.4 Kallpa, med støtte fra AXIS, udarbejder en fortalrstrategi for projektperioden i samarbejde med fortalrgruppen.</p> <p>FORTALERAKTIVITETER I FORHOLD TIL REGIONALE AUTORITETER I UNDERVISNINGSMINISTERIET</p> <p>1.3.5 Fortalraktiviteter udføres af fortalrgruppen for at præsentere undersøgelsens præliminære resultater for regionale specialister i Ayacucho og Loreto.</p> <p>1.3.6 6 møder (3 i Ayacucho og 3 i Loreto) for at præsentere undersøgelsens endelige resultater for regionale autoriteter.</p> <p>FORTALERAKTIVITETER I FORHOLD TIL LOKALE AUTORITETER I UNDERVISNINGSMINISTERIET</p> <p>1.3.7 Fortalraktiviteter udføres af fortalrgruppen for at præsentere undersøgelsens præliminære resultater for lokale autoriteter og specialister.</p> <p>1.3.8 6 møder (3 i Ayacucho og 3 i Loreto) for at præsentere undersøgelsens endelige resultater for lokale autoriteter og specialister.</p> <p>FORTALERARBEJDE</p> <p>1.3.9 Fortalrgruppen deltager i erfaringsudvekslingsmøder i forhold til fortalrararbejde hver 3. måned i andet og tredje år.</p> <p>1.3.10 Fortalrgruppen præsenterer ved en pressekonference den læsevenlige rapport for regionale og lokale autoriteter, politiske beslutningstagere, specialister, lærere og journalister (1 præsentation i hvert område).</p> <p>1.3.11 Udarbejdelse og distribuering af pressemeddelelser til massemedier og sociale netværk.</p> <p>1.3.12 Præsentation af undersøgelsen (efterhånden, som informationerne produceres) for det nationale SRSR netværk for at opnå de-</p>

	res støtte til videre arbejde.
2.1. Projektet har udviklet en teoretisk manual til dialogbaseret og partcipatorisk undervisning.	<p>AKTIVITETER I FORHOLD TIL UDVIKLING AF MATERIALER</p> <p>2.1.1 6 møder (3 i hvert område) til udvælgelse af 30 lærere der skal lede udviklingen af materialer.</p> <p>2.1.2 2 kapacitetsopbyggende kurser (1 i hvert område) for hvert områdes 15 lærere, i pædagogiske metoder, faciliteret af AXIS.</p> <p>2.1.3 2 kapacitetsopbyggende kurser (1 i hvert område) for de i alt 30 lærere, i SRSR, faciliteret af AXIS på baggrund af resultaterne fra undersøgelsen.</p> <p>2.1.4 Udarbejdelse af den teoretiske manual.</p>
2.2. Projektet har lavet validerede og kontekstualiserede undervisningsværktøjer til lærerne i Lima, Loreto og Ayacucho i en teoretisk og pædagogisk manual.	<p>2.2.1 I løbet af 1 år tester 30 lærere (15 i hvert område) forskellige seksualundervisningsforløb på deres skoler på baggrund af undersøgelsens resultater og den teoretiske manual.</p> <p>2.2.2 De 30 lærere deltager hver i 12 erfaringsudvekslingsmøder (1 møde om måneden i et år i hvert område (i alt 24 møder)) for at justere undervisningsmetoder i SRSR testet i skolerne ud fra den lokale kontekst. Lokale undervisningsspecialister inddrages i hvert tredje af disse møder.</p> <p>2.2.3 Lærerne udarbejder undervisningsmateriale</p> <p>2.2.4 6 møder (3 i hvert område) med lokale specialister, for at lave revision på det endelige undervisningsmateriale</p> <p>2.2.5 6 møder (3 i hvert område) med lokale specialister, hvor det endelige undervisningsmateriale valideres ud fra et teknisk synspunkt.</p> <p>2.2.6 Udarbejdelse af den pædagogiske manual i SRSR med fokus på de 2 områder.</p> <p>2.2.7 Print af den teoretiske og pædagogiske manual samlet i et færdigt undervisningsmateriale (4 manualer i alt: spansk/quechua og spansk/lokalt sprog)</p> <p>2.2.8 Distribution af undervisningsmaterialet til de lokale og regionale specialister i de 2 områder.</p> <p>FORTALERARBEJDE</p> <p>2.2.9 6 møder (3 i Ayacucho og 3 i Loreto) med regionale autoriteter der sikrer at disse involverer sig i godkendelsesprocessen af undervisningsmaterialet i SRSR.</p> <p>2.2.10 2 Konferencer (1 i hvert område) hvor undervisningsmaterialet præsenteres for politikere, specialister, lærere og journalister.</p> <p>2.2.11 Møder med de nationale myndigheder og det SRSR netværk, for at videregive information om projektet og undersøgelsen og for at sikre dets fortsatte støtte mod målet.</p>
2.3. Projektet har udviklet et dokument der bekræfter effekten af den specialiserede undervisning på unges SRSR.	<p>2.3.1 6 møder (3 i hvert område) med lærere og elever, der har deltaget i udviklingsprocessen af materialerne i de to områder (fokus grupper, interviews og workshops).</p> <p>2.3.2 Afrapportering af resultaterne af fokus grupper, interviews og workshops i hvert af de to områder.</p>

C.4 Strategi

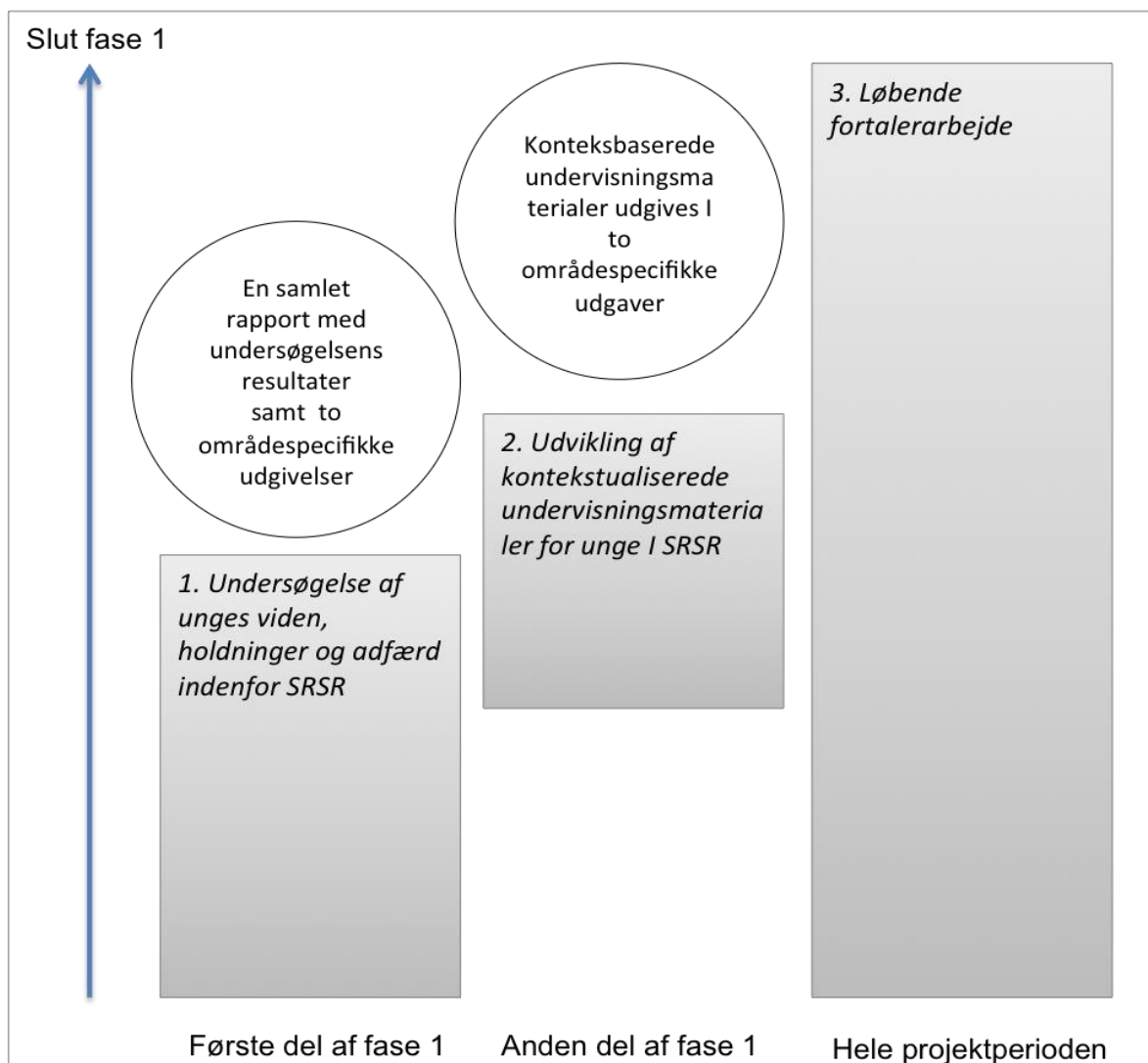
Projektets formål er at styrke unge fra oprindelige folk i Loreto og Ayacucho ift. viden og kompetencer til at varetage deres egen seksuelle sundhed og familieplanlægning, så de selv at sætte deres seksuelle grænser og bestemme over egen krop.

Dette gøres primært gennem uddannelsessystemet og dets relation til civilsamfundet.

At påvirke uddannelsessystemet kræver opbakning fra myndigheder og civilsamfundet. Samtidig kræver det, at lærere har ressourcer til at forstå unges seksuelle rettigheder samt metoder til at undervise de unge i SRSR.

Projektet indeholder, udover en opstartsphase med ansættelse af personale, underskrivelse af samarbejdsaftaler og udarbejdelse af en endelig fortalerstrategi, følgende dele:

- 1) Undersøgelse af unges viden, holdninger og adfærd indenfor SRSR
- 2) Udvikling af kontekstualiserede undervisningsmaterialer for unge i SRSR
- 3) Løbende fortalerarbejde

2. Undersøgelse af unges viden, holdninger og adfærd indenfor SRSR

Da der ikke eksisterer den nødvendige viden om unge og SRSR gennemfører projektet en undersøgelse hos peruanske unge (13 – 25-årige) i højlandet og jungle for at få denne viden.

I begge områder er fokus på oprindelige folk. Dog suppleres disse undersøgelser med undersøgelse af unge

i byerne for at tydeliggøre den kontekstuelle sammenhæng med problemerne og derved skærpe indsatsen mod lokale kerneområder i målområdet.

Undersøgelsesteamet (Kallpa, AXIS, APPRENDE, FORMABIAP, Tarea og teknikere fra regionale uddannelsesministerier) udvikler et spørgeskema, der dækker 7 centrale temaer indenfor SRSR: 1) Baggrund, 2) Kilder til information, 3) Den seksuelle debut, 4) Erfaring og adfærd, 5) STI – nødprævention og aborter, 6) Viden og adfærd samt 7) Holdninger.

Her anvendes de formater, der er anvendt i undersøgelserne i Bolivia, Ghana og i Ung99 i Danmark. Inden selve indsamlingen af data påbegyndes, foretages et pilotstudie, hvor spørgeskemaet testes på medlemmer af målgruppen og justeres ved behov.

Praktikanter fra AXIS bliver trænet i Danmark og støtter med faglig og praktisk vejledning i forbindelse med undersøgelsen.

Selve indsamlingen af data – 1000 interviewede - foretages af studerende fra universiteter i de to områder. De gennemgår først træning i interviewteknik og SRSR. De uddannes og trænes primært gennem indledende undervisning i undersøgelsesopbygning og metoder for dataindsamling samt selve udførelse af dataindsamlingen. Det er vigtigt at de studerende får en dybdegående viden om SRSR. De modtager derfor udvidet undervisning i centrale temaer indenfor SRSR.

Lokal forankring af undersøgelsens design, udførelse og resultat er et strategisk hovedelement i projektet. Analysegruppen består primært af personale fra Kallpa samt AXIS-teknikere.

AXIS fungerer som teknisk sparringspartner for Kallpa.

Undersøgelsesarbejdet vil blive lokalt forankret ved at gruppen løbende vil få støtte af FORMABIAP, Tarea, CSO'er med speciale i SRSR, lokale lærere samt medlemmer af regionale og lokale uddannelses- og sundhedsmyndigheder.

Analysegruppen og Kallpa er ansvarlige for præsentationen af undersøgelsens resultater til offentligheden. Dette skal skabe øget lokalt ejerskab. Den styrkede lokale undersøgelseskompetence vil blandt andet muliggøre nye undersøgelser af andre forhold omkring SRSR (f.eks. homoseksualitet) og muliggøre SRSR fortalerarbejdet som et led i kapacitetsopbygning af civilsamfundet og dets interaktion med myndighederne.

De samlede resultater for undersøgelsen udgives i én rapport efter 18 måneders arbejde, hvor resultaterne fra de forskellige områder sammenlignes. Rapporten anvendes i fortalerarbejdet målrettet det regionale undervisningsministerium.

Der vil samtidig udgives en rapport for hvert af de to områder i en letlæselig udgave.

Disse rapporter vil være tilgængelige på internettet.

De lokale rapporter er vigtige elementer i det fremtidige samarbejde med lokale myndigheder.

Undersøgelserne vil blive produceret i såvel en spansk som en quechua-udgave/lokalt sprog i Loreto.

I materialerne vil det klar fremgå hvilke forhold der er for oprindelige folk og for unge fra byerne, hvor der ikke er et flertal fra oprindelige folk.

3. Udvikling af kontekstualiserede undervisningsmaterialer for unge i SRSR

Ud fra den viden, der genereres i undersøgelsen, udvikles en række kontekstualiserede undervisningsforløb orienteret mod skoler med flertal af oprindelige folk.

Der vil kun udvikles materiale målrettet unge der er oprindelige folk.

Når de første resultater af undersøgelsen ligger klar, vil arbejdet med at udvikle det kontekstbaserede undervisningsmateriale begynde.

15 lærere fra et repræsentativt udsnit af skoler i hvert område vil blive udvalgt til at udvikle, afprøve og validere undervisningsforløbene. I Loreto vil læreruniversitet, som administreres af FORMABIAP udgøre en del af denne lærergruppe.

Dermed sikrer vi endnu større bæredygtighed, idet de lærerstuderende alle kommer fra forskellige lokalsamfund.

(Denne gruppe lærerstuderende vil også have en særlig funktion ifm. undersøgelsen og fortalerarbejdet).

Lærerne bruger delvist deres fritid, og delvist deres normale undervisningstid i arbejdet med at afprøve og validere undervisningsforløbene. Der er i budgettet afsat et mindre beløb til at kunne kompensere deltagerne og dermed sikre bæredygtigheden.

Undervisningsforløbene vil være baseret på:

- de gældende nationale retningslinjer for undervisning i grundskolen (samarbejde med de lokale og regionale undervisningsmyndigheder)
- metoder og principper inden for den partcipatoriske pædagogiske undervisningstilgang (samarbejde med AXIS og APPRENDE)
- resultater fra undersøgelsen, og dermed sikring af forankring i den lokale kontekst (samarbejde med Tarea og FORMABIAP)
- lærernes egne erfaringer

Med udgangspunkt i et kursus i dialogbaseret og partcipatorisk pædagogik, samt undersøgelsens resultater, udvikler lærerne en række undervisningsforløb.

Disse afprøves efterfølgende i lærernes klasser.

På opfølgende fællesmøder i hvert område diskuteres og evalueres disse forløb.

Denne proces vil vare 1 år før de validerede forløb ligger færdige.

På denne måde skabes et katalog af validerede, kontekstualiserede undervisningsforløb i hver region.

Materialet vil indeholde dels en teoretisk manual med udgangspunkt i dialogbaseret og partcipatorisk undervisning, dels en række undervisningsforløb med afsæt i de 7 temaområder.

Til hvert undervisningsforløb vil der være tilknyttet kommentarer om, hvilke hensyn man særligt skal tage ud fra den lokale kulturelle kontekst man arbejder i.

Erfaringen fra bl.a. Bolivia viser, at lokale myndigheder vurderer lokalt tilpasset materiale meget højt.

Den Ayacucho-baserede udgives desuden på quechua og på spansk.

Den Loreto-baserede udgives på quechua samt ét lokalt sprog.

4. Løbende fortalrarbejde

I opstartsfasen færdigudvikles fortalrstrategi for projektperioden. Denne skal bygge videre på deltagelse af grupperne fra det tidligere fortalrprojekt bestående af unge, lærere og forældre.

Der tages udgangspunkt i de fortalrstrategier, som udformes under det nuværende fortalrprojekt samt de principper for fortalrarbejde, som AXIS og Kallpa har diskuteret på flere møder og som blev behandlet på partnerskabskonferencen i Ayacucho sommeren 2014.

De løbende resultater fra undersøgelsen, samt det færdige undervisningsmateriale, vil blive anvendt til evidensbaseret fortalrvirksomhed ift. de lokale og regionale undervisningsmyndigheder.

Formålet er, at de regionale undervisningsministerier fremover vil anbefale anvendelsen af undervisningsmaterialet som et væsentligt kvalitativt input til implementeringen af uddannelsesloven og seksualundervisningscurriculum.

Ligeledes vil den regionale fortalrvirksomhed advokere for, at seksualundervisning bliver et væsentligt element i undervisningen om individuelle og kollektive rettigheder, ligestilling, anti-diskrimination m.m.

Projektmålene vil vi opnå gennem en fokuseret fortalrstrategi på regionalt og lokalt niveau for at sikre at regionale og lokale myndigheder godkender og anbefaler brugen af undersøgelsens resultater og undervisningsmaterialerne.

I forbindelse med senere faser vil vi bringe fortalrindsatsen på i på nationalt niveau.

Igennem såvel udarbejdelsen af undersøgelsen som udviklingen af de kontekstualiserede undervisningsforløb inddrager vi myndighederne, så de løbende informeres om arbejdet, inddrages hvor dette er muligt og derigennem får et medejerskab.

Fra starten af det igangværende fortalernet har Kallpa arbejdet med fortalervirksomhed sammen med SRSR netværket på lokalt, regionalt og nationalt niveau.

Planen er at fortsætte dette arbejde for at forbedre de unges seksuelle og reproduktive rettigheder.

Et væsentligt strategisk element i projektet er at engagere de unge *voceros*, samt elever, forældre og lærere der har deltaget i fortalernet, i fortalerarbejde.

Fortalergrupperne bliver uddannet i fortalerteknik.

De unge *voceros* skal fungere som unge "ledere", der skal styrke unges fortalerekapacitet i forhold til SRSR på længere sigt. Deres fortaleraktiviteter er rettet mod lærere, skoleledere og lokale/regionale myndigheder.

Lærerne retter fortalervirksomhed mod skolelederne og regionale og lokale uddannelsesteknikere.

Forældrene retter fortalerarbejdet mod lokale myndigheder som borgmestre og repræsentanter for de lokale råd der håndterer uddannelse.

Fortalerarbejdet skal fremhæve de regionale forskelle der identificeres i undersøgelsen og de særlige problemer og krav unge fra områder med majoritet af oprindelige folk har ift seksuelle rettigheder.

Igennem 2½ års indsats vil vi skabe grundlaget for i en senere fase at føre kravene op på nationalt plan.

Det er et vigtigt element at støtte Kallpas engagement i relevante netværk af organisationer, der arbejder med uddannelse, sundhed og SRSR. Kallpa kan på sigt spille en afgørende rolle ift. rettighedsbaseret udvikling generelt, med fokus på uddannelse og sundhed. Kallpa deltager allerede nu aktivt i SRSR-netværk og deler viden og skaber synergi mellem forskellige aktører på området.

Der er et vigtigt potentiale i at videreudvikle Kallpa hen mod en endnu stærkere central civilsamfundsorganisation, der sætter seksuelle rettigheder på den politiske dagsorden.

De strategiske ydelser og fortalervirksomheden i det ansøgte projekt skal ses som en integreret del af Kallpas kapacitetsopbygning, som skal styrke deres rolle i civilsamfundet.

Fokus på oprindelige folk, samt køn, fattige og marginaliserede grupper

For at kunne facilitere udvikling, og på længere sigt opnå projektets udviklingsmål, er det strategisk vigtigt at holde fokus på hvordan traditionelle kulturer og værdier fungerer i samspil med unges forhold til SRSR.

Projektet fokus er at undersøgelsesdesign, dataindsamling og validering er kontekstualiseret med input fra flere aktører, der repræsenterer de oprindelige befolkninger.

Et strategisk element i dette projekt, er en vægtning af køn og ligestilling. Som det ses af problemanalysen, er piger og kvinder udsat for megen vold – også seksuelt relateret. Ligeledes dør unge kvinder i forbindelse med graviditet og fødsel, og mange unge kvinder forlader skolen tidligt pga. graviditet. Derfor skal undervisningsindholdet, de pædagogiske dialogbaserede metoder der anvendes, lærernes uddannelse og rolle have særlig fokus på køn og ligestilling. Dette er en længere proces, der påbegyndes i denne fase og fortsætter i de næste faser.

C.5 Udfasning og bæredygtighed

Projektets bæredygtighed skal primært sikres gennem tre strategiske punkter:

1. Fortalervirksomhed overfor regionale uddannelsesmyndigheder.
2. Deltagelse i nationale netværk.
3. Partecipatorisk udvikling af undervisningsmateriale.

Igennem projektet vil Kallpa styrke sin ekspertise indenfor SRSR. Kallpa vil have styrket netværkssamarbejdet indenfor uddannelse og SRSR.

Ligeledes forventer vi, at Kallpa af regionale og kommunale myndigheder vil blive en kompetent teknisk sparringspartner. Endelig forventer vi, at en lang række nye kommuner vil efterspørge støtte fra Kallpa til

styrkelse af indsatsen ift. SRSR.

Undersøgelsen af unges adfærd og holdninger gennemføres i tæt samarbejde med SRSR-netværket, regionale myndigheder og centrale aktører i Ayacucho og Loreto. Dette vil igen skabe mulighed for, at man lokalt kan fortsætte analysearbejde, hvor det efterspørges.

Kallpa vil gennem det tætte samarbejde med AXIS blive styrket i at formulere og koordinere udviklingsprojekter.

Strategiske kernepunkter:

- **Social bæredygtighed:** Undersøgelsen samt udviklingen af kontekstualiserede undervisningsforløb er udført i samarbejde med de respektive målgrupper og bliver repræsentativ for Peru. Hermed er der skabt lokalt ejerskab til og relevans blandt brugere og modtagere.
- **Politisk bæredygtighed:** Myndighederne og Kallpa har allerede et samarbejde hvilket er styrket i fortalertprojektet. Kallpa anses allerede som en kompetent samarbejdspartner af myndighederne.
- **Organisatorisk bæredygtighed:** Kallpa har i dette projekt særligt fokus på fortalertarbejde, netværking samt på organisatorisk udvikling.
- **Formidling af viden til netværk:** Igennem de netværk Kallpa deltager i, deles projektets erfaringer med andre aktører, der arbejder med SRSR. Dermed styrkes den samlede nationale indsats. Der undgås duplikering af indsatser og udveksles viden hvorigennem fortalervirksomheden styrkes.
- **Økonomisk bæredygtighed:** Kallpa har styrket sin evne til at formulere og koordinere udviklingsprojekter, hvilket giver dem en større mulighed for at diversificere sine finansieringskilder. Myndighedernes anerkendelse af Kallpa betyder yderligere, at flere kommuner er villige til at allokere budgetmidler til et vedvarende arbejde med SRSR undervisning i skolerne.

Disse strategiske kernepunkter medvirker til at sikre Kallpas kontinuerlige arbejde med at fremme seksualundervisning i Peru.

Hvis projektet ikke fortsætter i en fase mere, vil vi alligevel have opnået lang række forhold:

- styrket Kallpa som fortaler ift. SRSR generelt og oprindelige
- have udviklet en undersøgelse, der sætter særlig fokus op oprindelige folks rettigheder – hvilket kan anvendes i det langsigtede arbejde
- have udviklet undervisningsmaterialer, som kan anvendes af lokale lærere i skoler med overvejende oprindelige folk.

C.6 Forudsætninger

Forudsætninger	Kommentar
Aktiv deltagelse fra unge, forældre, lærere og teknikere	De unge, forældre, lærere og teknikere, som deltog i fortalertprojektet, har gennem projektet udvist stor interesse for emnet og givet udtryk for at ville fortsætte fortalertarbejdet i det kommende projekt. Involvering i arbejdet vil styrke denne interesse.
Regionale og lokale myndigheders åbenhed og villighed til at arbejde videre med unges SRSR og seksualundervisning	Kallpas anerkendelse, som en af Perus centrale NGO'er indenfor SRSR. Samarbejdet med myndighederne under fortalertprojektet har åbnet døren for et øget samarbejde mhp at få seksualundervisning i skolerne på den politiske dagsorden. Dette samarbejde og involvering vil sikre det fortsatte samarbejde.
Myndighedernes interesse fastholdes efter nye myndigheder træder til i starten af 2015	Med Kallpas mangeårige formelle samarbejdsrelationer med myndigheder i de tre områder forventes det at de nye autoriteter vil fortsætte støtten til Kallpas arbejde
Interesse fra pressen	SRSR er i de fleste lande og kulturer et spændende emne. Vi har i såvel Bolivia, som Ghana og DK oplevet åbenhed fra pressen ift at dække emnet. Pressen har i fortalertprojektet vist interesse for projektet.

Det forudgående fortalerprojekt har etableret den formelle relation mellem grupperne og der vurderes at være lille risiko for at forudsætningerne ikke fastholdes.

Hele projektet er en stor støtte til de omtalte gruppers udtrykte ønske om at kunne takle temaet SRSR.

D. PROJEKTORGANISERING OG OPFØLGNING

D.1 Rollefordeling for gennemførelsen af projektet

Projektet styres af en deltidsansat projektdirektør fra Kallpa, som har det overordnende ansvar for projektledelse, monitorering af projektets aktiviteter og koordinering mellem Kallpas forskellige aktiviteter så hele organisationen opbygger læring fra projektet. Projektdirektøren er, koordineret med Kallpas ledelse, ansvarlig for den direkte dialog med AXIS.

I hvert projektområde ansættes en fuldtidsansat lokal leder samt en administrativ støtte.

I Lima deltidsansættes en Kallpa-ansat til den samlede økonomistyring.

Projektteamet i Kallpa monitorerer igangværende aktiviteter og afholde møder vedrørende fremskridt, resultater og udfordringer. Der afholdes ugentlige møder i hvert projektområde samt et månedligt møde mellem de projektansvarlige i hvert arbejdsområde. Der afholdes et møde hvert kvartal, hvor den finansielle og narrative kvartalsrapport udvikles og diskuteres.

AXIS følger op på rapporterne og yder teknisk rådgivning.

AXIS' arbejde styres af projektteamet, som har været det samme siden samarbejdet med Kallpa startede.

D.2 Monitorering og evaluering i projektgennemførelsen

AXIS' monitorering af projektets aktiviteter tager udgangspunkt i Kallpas narrative og økonomiske kvartalsrapporter.

Årsplaner skal godkendes af AXIS før arbejdet igangsættes.

Godkendelse af årsplan og statusrapporter er samtidig forudsætning for overførsel af økonomiske midler til videre aktiviteter.

Monitoreringen vil tage udgangspunkt i det monitoreringssystem, der anvendtes i fortalerprojektet. Rapportformatet for såvel den narrative som økonomiske afrapportering er udviklet i samarbejde mellem AXIS og Kallpa og fokuserer på opnåelsen af resultater og mål. Kallpa har fået en kort introduktion til Most Significant Change (MSC) metoden for at producere kvalitative informationer om forventede/ikke-forventede ændringer skabt af projektet. AXIS har gode erfaringer med denne metode, og har udviklet en manual for arbejdet med metoden. Denne manual vil blive anvendt i projektet efter en grundig introduktion varetaget af AXIS' koordinatører.

Projektet kombinerer således kvantitative og kvalitative data i sin monitorering. AXIS foretager projekttilsyn flere gange i løbet af projektperioden.

Undersøgelsen vil blive evalueret og valideret af danske og peruanske fagfolk med ekspertise indenfor SRSR. For at sikre konsistens og sammenlignelighed mellem undersøgelsen i dette projekt og de tilsvarende undersøgelser i Bolivia, Danmark og Ghana vil spørgeskemaer og fokusgruppeinterview i denne fase blive evalueret og analyseret af Bjarne Rasmussen fra AXIS. Ligeledes vil der inden undersøgelsens begyndelse i pilotstudiet blive evalueret på en testgruppes reaktioner mht. tilpasning af spørgsmålene.

Midtvejs- & afsluttende evaluering af projektet

En midtvejsevaluering vil blive gennemført med deltagelse af en repræsentant fra AXIS.

En afsluttende evaluering gennemføres.

Projektet gennemgår årlige revisioner af ekstern revisor.

E. OPLYSNING

Formålet med oplysningsaktiviteterne er at oplyse om resultaterne af organisationens udviklingsarbejde, relevante udviklingsspørgsmål- og tematikker samt udviklingssituationen i AXIS' programsamarbejdslande. Det sker med henblik på at styrke opbakningen til AXIS' udviklingsarbejde i særdeleshed og dansk ulandsbi-stand i almindelighed samt skabe viden om og forståelse for de problemstillinger, der knytter sig til udviklingsarbejdet. Endelig skal det øge kendskabet og tilslutningen til uddannelse som et middel til at bekæmpe fattigdom og mindske den globale ulighed.

Målgrupper for oplysningen, herunder estimeret antal personer:

Kommunikationen med frivillige og medlemmer har først og fremmest til formål at styrke den folkelige forankring og mobilisere folkelig handlekraft. Kommunikationen med offentligheden har til hensigt at skabe debat om de problemstillinger, der knytter sig til udviklingsarbejdet, og bredere folkelig opbakning til uddannelse som et middel til at bekæmpe fattigdom og mindske den globale ulighed. Sekundært at øge kendskabet til organisationen. Kommunikationen med frivillige og medlemmer sker primært gennem organisationspressen, som omfatter: AXIS' hjemmeside, elektronisk nyhedsbrev, Facebook-side og årsberetning. Kommunikationen med offentligheden vil primært ske gennem www.axis.dk og eksterne netbaserede fagmedier.

Målgrupper:

- Medlemmer (I alt 200)
- Frivillige (I alt 100)
- Elever og lærere på 10 samarbejdsskoler (ca. 1000 elever og lærere)
- Venner på Facebook (400)
- Brugere af AXIS' hjemmeside (ca. 1000 om måneden)
- Opinionsdannere indenfor udviklingsbranchen og politiske kredse
- Personer med interesse for uddannelse og udvikling.

Planlagte oplysningsaktiviteter og forventede resultater 2015-2017:

PRO-midler fra projektet: " Undersøgelse af unges viden, holdninger og adfærd inden for SRSR som baggrund for udvikling af seksualundervisnings-materiale i Peru," vil bidrage til dækning af:

- Omkostninger i forbindelse med opdatering af AXIS' nye hjemmeside fordelt således, at den projektrelaterede oplysning finansierer 50 procent svarende til mængden af indhold på siden som omhandler udviklingskommunikation.
- AXIS' årsberetning på dansk. Oplysningsmidlerne finansierer 50 procent af omkostninger i forbindelse med tryk og distribution svarende til mængden af indhold i årsberetningen som omhandler udviklingskommunikation.
- Omkostninger i forbindelse med boosting af projektrelaterede indspark på AXIS' Facebook-profil.
- Multimedieproduktioner til web og brug i undervisning eller i forbindelse med foredrag samt artikelproduktion til egne og eksterne medier, inklusiv billeder. PRO-midlerne finansierer udgifter forbundet med reportagerejser til AXIS programsamarbejdslande inkl. honorar.
- Udgifter i forbindelse med ud-af-huset-foredrag.

PRO-midlerne fra AXIS' forskellige projekter puljes således, at midlerne til oplysning bidrager solidarisk til de projektrelaterede oplysningsaktiviteter, og derved opnår større rækkevidde og større aktiviteter.

Kvantitativt forventes følgende resultater opnået de næste tre år (2015-2017):

- Aktualiseret hjemmeside under nyt design
- Udgivelse af 3 årsberetninger på dansk i et foreløbigt oplag på 200, som forventes at stige til 400. Hvert nummer er på 32 sider.

- Produktion af 1 multimedieproduktion til www.axisngo.dk samt løbende artikelproduktion til egne og eksterne medier.
- Aktualisering af AXIS' fotodatabase.
- Én reportagerejse til Peru
- Gennemførelse af minimum 2 foredrag
- Boost af AXIS' Facebook-profil.

F. FASEOPDELTE PROJEKTER

F.1 Den samlede faseopdelte indsats

Den samlede indsats består af et fortalerprojekt og et efterfølgende projekt i fire faser:

Fortalerprojekt (Unge seksuelle og reproduktive sundhed og rettigheder i Peru)

I fortalerprojektet "Unge seksuelle og reproduktive sundhed og rettigheder i Peru" med start i 2014, har vi sikret at unges SRSR er sat på den politiske dagsorden i tre repræsentative områder: Lima, Ayacucho og Loreto. Fortalerprojektet afsluttes slut marts 2015.

I projektet blev der lagt pres på lokale, regionale og nationale myndigheder for at få dem til at anerkende, at der mangler sammenhæng mellem lovgivningen og virkeligheden angående unges SRSR. Dette er sket.

Fase 1 (2015-2018) – Seksuelle rettigheder og reproduktiv sundhed for oprindelige folk i Peru.

Fase 1 implementeres i Loreto og Ayacucho. I fase 1 gennemføres en undersøgelse om oprindelige folks (unge) holdninger og adfærd i forhold til syv temaer indenfor SRSR. Undersøgelsen danner grundlag for udvikling af kontekstbaseret undervisningsmateriale.

Gennem fortalerarbejde skal regionale myndigheders opbakning sikres, således at de i sidste ende anbefaler skolerne i områder med oprindelige folk, at bruge det udviklede undervisningsmateriale til seksualundervisning.

Fase 2 (2018-2020) – 'Best practice', ung-til-ung inddragelse og aktive forældre

Næste skridt er, at fastholde at de kommunale og regionale myndigheder implementerer de undervisningsmaterialer, som blev udarbejdet i fase 1.

AXIS' erfaringer fra andre projekter, samt vores erfaringer fra fortalerprojektet viser, at det primært vil være i skolerne, at materialerne skal udbredes. Det kan dog også tænkes, at resultaterne af undersøgelsen i fase 1 peger på andre ressourcepersoner end lærere, som kunne have gavn af at bruge de udviklede materialer i deres arbejde med de unge.

I fase 2 vil vi udvikle en 'best practice manual' for igangsættelse af dialogbaseret seksualundervisning. Denne manual beskriver hvordan kommuner kan implementere undervisningsmaterialet i seksualundervisningen – dvs. hvilke lærerressourcer der skal til, hvilken økonomi der skal til, hvad er tidshorisonten etc. Manualen kan dermed sikre at undervisningsforløbene udarbejdet i fase 1 bliver introduceret i skolerne.

Det er målet at projektets fase 1 og 2 skal bistå myndighederne med en samlet pakke for implementering af seksualundervisning bestående af 1) Undersøgelse af unges adfærd og holdninger ift. SRSR, 2) Kontekstualiserede undervisningsforløb og 3) 'Best practice manual'.

Der vil i fase 2 være et fortsat fokus på fortalervirksomhed, da arbejdet med skolerne samtidig forudsætter de lokale myndigheders velvilje og opbakning til indsatsen.

En anden vigtig gren i fase 2 vil være inddragelse af ung-til-ung (U-T-U) metoder. Unge rollemodeller vil blive uddannet i U-T-U-metodikken som vil være et vigtigt supplement til lærernes arbejde i skolerne.

Samtidig vil vi i fase 2 i højere grad inddrage forældrene i arbejdet med at sikre de unges SRSR.

Fase 2 vil også indeholde fortalerarbejde på nationalt plan involverende nationale myndigheder og regionale myndigheder fra resten af Perus højlands- og junglere regioner.

Fase 3 (2020-2021) - Arbejde med seminarier og seksuelle minoriteter

Projektets fase 3 vil udvikle et samarbejde med de peruanske lærerseminarier. Det undervisningsmateriale, der udvikles i fase 1, skal således introduceres for lærerne allerede under deres grunduddannelse og forhåbentlig blive en fast del af deres pensum. Denne kapacitetsopbygning skal sikre, at lærere vil have rette forudsætninger for at opfylde de unges ret til undervisning i SRSR.

Dele af arbejdet med lærerseminarier er allerede påbegyndt i Loreto i fase 1.

I fase 3 sætter vi fokus på et ømtåleligt tema: seksuelle minoriteters rettigheder. Fra vores fortalerprojekt ved vi, at der er kommet større fokus på dette i offentligheden.

I fase 3 vil vi desuden konsolidere arbejdet fra fase 1 og 2 så projektet får en bæredygtig udfasning.

Endelig fortsætte styrkelse af Kallpa som organisation og de nationale netværk og dermed fortalerarbejdet over for lokale, regionale og nationale myndigheder og befolkningen generelt.

Fase 4 (2021-2022) Fokus på yngre børn.

En 4. fase kan fokusere på børnehaver og de første skoleår, hvor der stadig vil være et behov for at arbejde med SRSR.

Kildeanvisning

ESI (2009). *Monitoreo Social de la Alianza Si Podemos, realizado en tres regiones Lima, Juníny Ucayali.* Perú.

Gobierno del Peru (1985). *Ley de política nacional de Población, decreto legislativo No 346.*

Gobierno del Peru (2012). *Ley de igualdad de oportunidades entre mujeres y hombres, No 28983.*

Kallpa (2011). *Resultados de grupos focales realizados con jóvenes escolares de Cailloma – Arequipa.*

Kallpa (2014). *Describiendo los resultados expresados por las y los escolares, jóvenes, padres, madres y docentes respecto a los derechos sexuales y reproductivos de la población adolescente y joven en las tres regiones: Ayacucho, Lima y Loreto.* Peru

Rasmussen B (2000). *Ung 99 – En Seksuel Profil*, Bind 1,2,3 og 4. Forebyggelsessekretariatet, Frederiksberg Kommune.

World Directory of Minorities and Indigenous Peoples - Peru: Overview (2007) tilgængelig på:

<http://www.refworld.org/docid/4954ce0b2.html>

3. Budgetresumé

Budgetresumé:		valuta
Angiv de samlede omkostninger (dvs. både bidrag fra Civilsamfundspuljen og andre bidrag)	2.758.191	DKK
Heraf er bidrag fra Civilsamfundspuljen	2.758.191	DKK
Heraf eventuelle andre finansieringskilder, herunder organisationens eller partnerens eventuelle egne bidrag	0	DKK
Angiv de samlede omkostninger i lokal valuta	1.253.723	Nuevo Soles
Angiv anvendt kurs	2,2	DKK = 1 Sol

Hovedbudgetlinjer:	<u>Samlet budget</u>	Finansieringsplan	
		<u>Heraf Civilsamfunds-puljen</u>	<u>Heraf andre</u>
Aktiviteter	819.301	819.301	0
Investeringer	15.000	15.000	0
Udsendte medarbejdere	0	0	0
Lokale medarbejdere	1.110.000	1.110.000	0
Lokal administration	77.500	77.500	0
Projekttilsyn	201.364	201.364	0
Ekstern evaluering	53.610	53.610	0
Oplysning i Danmark (maks. 2% af 1-7)	39.360	39.360	0
Budgetmargin (min 6% og maks. 10% af 1-8)	231.614	231.614	0
Projektudgifter ialt (1-9)	2.547.749	2.547.749	0
Revision i Danmark	30.000	30.000	0
Subtotal (10 + 11)	2.577.749	2.577.749	0
Administration i Danmark (maks. 7% af 12)	180.442	180.442	0
Total	2.758.191	2.758.191	0

4. BILAG

- A. Organisationens stamdata (for den danske organisation)
- B. Organisational fact sheet (for den lokale organisation)
- C. Budgetformat

Følgende bilag angående den danske organisation skal indsendes pr. post:

- D. Organisationens vedtægter - *Er for nyligt indsendt sammen med Oprindelige folk i Amazonas: Uddannelse på egne betingelser, fase 3. 14-1546-SP-sep*
- E. Seneste årsberetning - *Er for nyligt indsendt sammen med Oprindelige folk i Amazonas: Uddannelse på egne betingelser, fase 3. 14-1546-SP-sep*
- F. Senest reviderede årsregnskab - *Er for nyligt indsendt sammen med Oprindelige folk i Amazonas: Uddannelse på egne betingelser, fase 3. 14-1546-SP-sep*

SUPPLERENDE BILAG (maks. 30 sider):

Bilagsnr.	Bilagstitel:
G	Samarbejdsaftale med Loreto UGEL
H	Samarbejdsaftale med Huamanga kommune (Ayacucho)
I	Samarbejdsaftale med Carmen Alto distrikt (Ayacucho)
J	Samarbejdsaftale med Jesus Nazareno distrikt (Ayacucho)

Bemærk: Alle bilag skal fremsendes i hard copy i 3 eksemplarer (Bemærk: Ingen blade, bøger, avisudklip eller ringbind – men kopi af relevante uddrag af disse).